

CRS: АВТОМАТИЧНИЙ ОБМІН ПОДАТКОВОЮ ТА ФІНАНСОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ

Єдиний стандарт автоматичного обміну податковою (фінансовою) інформацією (CRS) передбачає щорічний автоматичний обмін між країнами, які приєдналися до Багатосторонньої конвенції про співпрацю між компетентними органами з питань автоматичного обміну інформацією за стандартом CRS.

CRS зобов'язує банки, інші фінансові установи (кредитні спілки, макрофінансові організації, інвестиційні структури, деякі види страхових компаній, брокерів, депозитаріїв цінних паперів) передавати податковим органам таку інформацію:

- про рахунки фізичних осіб країн-учасниць, якщо власник рахунку є податковим резидентом юрисдикції, з якої здійснюється автоматичний обмін інформацією, так звані підзвітні особи (Reportable Person);

- про рахунки компаній, фондів, трастів, якщо компанія контролюється одним чи кількома підзвітними особами або оперує доходами з пасивних джерел (роялті, дивіденди, відсотки) або контролюється так званою пасивною нефінансовою структурою (Passive Non-Financial Entity).

Щодо кожного «підзвітного рахунку» збирається і передається така інформація:

- щодо фізичної особи: подробиці про власника рахунку (повне ім'я, адреса проживання, юрисдикція податкової резидентності, податковий номер, дата і місце народження), номер і валюта рахунку, надходження за звітний період і залишок на рахунку на кінець звітного періоду, детальна інформація про фінансову установу, в якій відкрито рахунок.

- щодо юридичної особи: назва компанії, адреса податкової резидентності, податковий номер, а також фінансова інформація (номер і валюта рахунку, поточний баланс, отримана виручка від комерційної діяльності, детальна інформація про фінансову установу, в якій відкрито рахунок), дані про контролюючу особу компанії (повне ім'я, адреса проживання, юрисдикція податкової резидентності, податковий номер, дата і місце народження), а також його рахунок, якщо більше 50% доходу компанії становить пасивний дохід.

При цьому до зазначеного переліку не включаються відомості про джерело походження коштів, проте їх можна отримати за

додатковим запитом. Крім того, кожна юрисдикція має право надати банку можливість не проводити процедури Due diligence щодо рахунків клієнтів з агрегованим балансом менше 250 тис. дол. США на кінець року. Важливо розуміти, що головним індикатором для обміну податковою інформацією є саме резидентність підзвітної особи, а не його громадянство (для фізичних осіб), і саме від цього залежить те, куди далі буде спрямована зібрана інформація.

Прийняття Верховною Радою України законів № 322-IX від 03.12.2019 та № 323-IX від 03.12.2019 створило правову основу для збору відповідної податкової інформації та її подальшу передачу в країни, резидентами яких і є власники рахунків. Крім того, вимоги зі збору інформації та подання звітів поширюються не лише на рахунки, контрольовані резидентами США (основною якої вже і так є FATCA та міжвідомча угода), а й на рахунки резидентів інших країн, з якими досягнуто відповідні домовленості про обмін інформацією.

Однак наразі автоматичний обмін податковою інформацією не може функціонувати без будь-яких перешкод, бо ще залишилися певні питання, які потребують вирішення. Так, одними з них є прийняття підзаконних актів, які чітко будуть встановлювати порядок передачі податкової інформації, перелік установ, що підпадають під дію даного механізму, порядок ідентифікації рахунків нерезидентів та інші. Також деякий час ще триватиме підписання міжвідомчих угод про автоматичний обмін податковою інформацією. І все-таки базис, який встановлює правову підставу для автоматичного обміну податковою інформацією та, що важливо, – повністю відповідає міжнародним тенденціям, вже закладений.

За даними Стратегії розвитку фінансового сектора України до 2025 року, Глобальний форум ОЕСР повинен оцінити дотримання Україною вимог конфіденційності та захисту інформації для цілей автоматичного обміну, а виконання заходів технічного характеру, необхідних для здійснення автоматичного обміну інформацією, – до кінця 2022 року. Це означає, що в разі позитивного рішення дані про залишки на рахунках в іноземних банках і отримані доходи (зокрема, відсотки по депозитах) фізичних осіб – податкових резидентів України станом на 31.12.2022 р. буде розкрито податковим органам України. І, як наслідок, можливі звернення контролюючого органу з питаннями про джерела походження коштів та їх належного декларування і оподаткування в Україні.